

[Bertel Dahlgaard.]

gavnligt, at man paa dette Omraade gør sig klart, hvad det er, man kan opnaa ved en Lovgivning af den Art, der her foreslaas. Man maa selvfølgelig ikke tro, at man under de Forhold, som Krigstiden skaber, og under de Vilkaar, som de fastsatte Landbrugspriser afgiver, kan forhindre al Prisstigning paa Landejendomme. Man maa sætte sig adskilligt beskednere Maal. Det, man med en saadan Lovgivning med Held vil kunne stille imod, og som man efter vor Opfattelse bør stille imod, fordi det er saa umaadelige Ulykker, en ukontrolleret Omsætning af Ejendomme kan drage over Landbruget, det er at imødegaa den kunstige Efterspørgsel, som Tidens ekstraordinære Forhold skaber.

En saadan kunstig Efterspørgsel fremkommer bl. a. ud fra rene Spekulationshensigter, hvor Formaålet for den paagældende, der køber Ejendommen, er den let vundne Gevinst gennem hurtig Omsætning. Ejendommene gaar fra Haand til Haand, somme Tider forbundet med en egentlig Afklædning, hvor Besætning, Inventar eller Avl afsættes til Krigspriser. Over for den Art Spekulationskøb vil det foreliggende Forslag efter mit Skøn være af stor Virkning. Jeg tror, at en Lovgivning af denne Art vil slaa Spekulationen ud, og vi vil fra vor Side med Glæde medvirke til Gennemførelsen. Lovforslagets Virkning vilde være endnu sikrere, hvis det Tidsrum, der skal hengaa inden en Ejendoms Videre salg, var noget længere end to Aar, men dette kan jo altid drøftes.

Derimod er der en anden Art af kunstig Efterspørgsel, skabt af Tidens særlige Forhold, som dette Forslag næsten ingen Indflydelse vil øve paa. Det er den kunstige Efterspørgsel, der fremkommer fra Folk, som i og for sig ikke agter at drive egentlig Ejendomsspekulation, men som under de særlige Pengeforhold med faa Anbringelsesmuligheder i Produktion og Omsætning ønsker at placere deres Kapital i fast Ejendom, ogsaa ud fra en vis efter min Mening tvivlsom og uklar Følelse af, at Kapitalen her er bedre sikret mod Nedgang i Pengeværdien. Saadanne Synspunkter faar Kapital ejere, som under normale Tider er uden enhver Interesse i Landbrug, til pludselig at blive Landejendomsbesiddere.

Jeg ved, der er mange ogsaa inden for Landbrugernes Kreds, som synes, at det egentlig er en højst uskyldig Fornøjelse, og synes, at vil disse Folk sætte deres Penge i Landbrugsværdier og eventuelt senere tabe dem, burde ingen hindre dem deri. Den Betragtning finder vi fra vor Side er meget

kortsynet. Det afgørende er her, at den kunstige Efterspørgsel er en medvirkende Faktor i Opjøbningen af Ejendomspriserne. Vi finder det uforsvarligt, at rene Kapitalinteresser, der normalt intet har med Landbrugserhvervets Udøvelse at gøre, skal medvirke til, at Ejendomspriserne hæves ogsaa for alle de Mænd inden for det arbejdende Landbrug, som i disse Aar gaar ind til Landbrugserhvervet og dermed gør Risikoen og Tabene i Efterkrigstiden saa meget større. Vi finder, der er noget fuldkomment urimeligt i, at samtidig med, at disse rene Kapitalinteresser sætter sig i Besiddelse af dansk Landbrugs Jord, er de medvirkende til at standse Udstykningen og spærre den Ungdom ude, som er den naturlige Dyrker af Landets Jord.

Derfor maa vi meget beklage, at Forslaget ingen Bestemmelser indeholder, der søger at bremse denne Udvikling. Hvis man ikke direkte vil forbyde den Art Køb, kunde man dog meget let finde hensigtsmæssige Bestemmelser, der virkede som en saadan Bremse. Vi vilde finde det rimeligt, om Adgangen for Ikke-Landmænd til under de nuværende Forhold at købe Landejendomme, hvorved de skyder selvejende Jordbrugere ud, blev gjort afhængig af, at de afgav en vis Procentdel af den erhvervede Ejendom til Udstykning mod en rimelig Erstatning; det vilde i Virkeligheden ogsaa være i Overensstemmelse med Aanden i gammel dansk Landbolovgivning. Jeg erkender, at der ogsaa paa dette Omraade kunde være Tale om at gaa andre Veje. Den højtærede Indenrigsminister udtalte i sin Fremsettelsestale, at han haabede, vi under Sagens Behandling vilde kunde samles om mere vidtgaaende Foranstaltninger ud over, hvad dette Forslag indeholder. Vi vil fra vor Side gerne medvirke hertil, og jeg synes, det maatte være muligt at naa til et Resultat, da der dog ikke kan være nogen her i Rigsdagen, som ønsker, at Ikke-Landbrugerinteresser skal undergrave Landbrugets økonomiske Sundhed og forstærke Efterkrigstidens Ulykker.

Jeg hørte med megen Interesse de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen fremførte om dette Spørgsmaal, Udtalelser, som viste, med hvilken Betyrning ogsaa han saa paa de Farer, Krigstidens Omsætning af Landbrugsejendomme indeholder for Landbrugets Fremtid. Det ærede Medlem beklagede, at der ikke hidtil er sket noget fra Lovgivningens Side paa dette Omraade. Det ærede Medlem understregede stærkt, at Faren paa dette Omraade i den kommende Tid vil blive